

KEDVES ÉLET ÉS TUDOMÁNY!

Hazánk — nemzetközi mércével mérve is — sok gondot fordít a műemlékvédelemre. Sajnos nem minden műemlékünket védjük eléggé, így egyebek között azokat az

ÁRVÍZI EMLÉKTÁBLÁKAT

sem, amelyek az 1838 márciusában bekövetkezett nagy árvíz egykori vízmagasságát jelzik *Pesten* és *Budán*.

Ezeknek az emléktábláknak a helyét — *Vásárhelyi Pálnak*, a nagy folyamszabályozónak a rendeletére — a Duna felmérését végző mérnökök jelölték ki, s hogy a jelzés helye minél pontosabb legyen, magukat a táblákat is ők helyezték el a házak falában.

Az idők folyamán sok ilyen tábla elveszett — sajnos, teljes jegyzék sohasem készült róluk —, s pusztulásuk ma is tart. Így nyomtalanul tűnt el az a két árvízi tábla is, amely Óbudán, a *Lajos utcában*, illetőleg a *Kinizsi utcában* emlékeztetett a Duna vizének egykori nagy pusztítására.

Mivel a még meglevő táblák nagyrészt olyan házakon találhatóak, amelyeket előbb-utóbb lebontanak, jó volna őket *védetté* nyilvánítani. Ennek megfelelően a bontás előtt be kellene mérni pontos helyüket, majd az újonnan felépült házak falába ismét visszahelyezni őket.

A *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár* Budapest-gyűjteményének megbízásából kérem mindazokat, akiknek ilyen árvízi emléktábláról tudomásuk van, írják meg azok pontos helyét, hogy ha megkésve is, de végre számba vehessük őket.

Tájékoztatásul közlöm, hogy eddig milyen árvízi emléktáblákat isme-

KEDVES ÉLET ÉS TUDOMÁNY!

A Veress Pálné utca 29. sz. ház magyar nyelvű táblája

(Folytatás a 194. oldalról)

rünk. A zárójelben közölt szám az egykori vízszintnek a talaj jelenlegi szintjétől való magasságát jelzi; a táblák szövegének nyelvét ugyancsak közre adom:

1. I. ker. A Döbrentei u. 15. sz. házon (215 cm, magyar—szerb);
2. II. ker. Bem József tér 3. sz. (127 cm, német);
3. III. ker. Lajos u. 36. sz. (129 cm, magyar);
4. V. ker. Pesti Barnabás u. 2. sz. (242 cm, német);
5. V. ker. Szerb u. 2. sz. (138,5 cm, magyar);
6. V. ker. A Váci utca 47. sz. alatt lévő templom bejárati oszlopán (214 cm, magyar);
7. V. ker. A Veress Pálné u. 23. sz. alatt a szerb templom oldalán (267 cm, szerb);
8. V. ker. A Veress Pálné u. 29. sz. házon (155 cm, magyar);
9. VIII. ker. A Múzeumkert vasrácsába illesztve a Bródy Sándor utcai oldalon (121 cm, magyar);
10. VIII. A Rókus-kápolna Rákóczi úti oldalán (133 cm — az egykori talajszint még 75 cm-rel mélyebben van —, magyar);
11. VIII. A Józsefvárosi templom (Horváth Mihály tér) jobb oldali bejárati oszlopán (160 cm, magyar);

A Ráday utca 51. sz. házon lévő német nyelvű tábla (A szerző felvételei)

Magyar—szerb feliratú árvíz tábla a Döbrentei utca 15. sz. házon

12. IX. ker. A Ráday u. 51. sz. házon (175 cm, német);
13. IX. ker. Berzenczey u. 9. sz. (195 cm, német—magyar);
14. IX. ker. Bokréta u. 32. sz. (133 cm, német);
15. IX. ker. Liliom u. 25. sz. (172 cm, német);
16. IX. ker. Viola u. 37. sz. (126 cm, német);
17. IX. ker. A Múgyetem kerítésén, Budafoki út (70 cm, német).

Sztrilich György
tudományos munkatárs